

Vergaderjaar 2017–2018

17 050

Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies

Nr. 543

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2018

Tijdens het ordedebat van 19 juni jl. is door het lid Van Nispen gevraagd om een brief over de omvang van de verschillende fraudevormen in de sociale zekerheid (Handelingen II 2017/18, nr. 95, Regeling van werkzaamheden). Het lid Renkema heeft gevraagd om deze brief voor 5 juli a.s. te ontvangen. In het Vragenuur van 19 juni (Handelingen II 2017/18, nr. 95, Vragenuur) heb ik toegezegd dat ik uw Kamer de cijfers met betrekking tot fraude in de bijstand zou doen toekomen. Met deze brief volde ik, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming, aan deze toezegging en het verzoek van de leden Renkema en Van Nispen.

In de sociale zekerheid heeft fraude altijd betrekking op het overtreden van de inlichtingenplicht. Dit is de plicht die uitkeringsontvangers hebben om alle informatie die invloed kan hebben op de (hoogte van de) uitkering onverwijld door te geven aan de uitvoerende instantie. Dit betreft bijvoorbeeld het hebben van vermogen, het aanvaarden van werk of wijzigingen in de woon- en leefsituatie.

Bij overtreding van de inlichtingenplicht moet de uitvoeringsinstantie een boete of een waarschuwing opleggen. Daarnaast wordt de onterecht uitbetaalde uitkering teruggevorderd. Bij een benadelingsbedrag van € 50.000 of hoger wordt aangifte bij het Openbaar Ministerie gedaan.¹

Het aantal overtredingen van de inlichtingenplicht met financiële benadeling, als mede het bedrag aan onterecht uitgekeerde uitkeringen staan vermeld in tabel 1. De aangiftes gedaan bij het Openbaar Ministerie zijn opgenomen in tabel 2. Het aantal aangiftes bedraagt gemiddeld 300 per jaar. De overige zaken worden via het bestuursrecht afgedaan.

¹ Wanneer strafrecht wordt ingezet, is uitgewerkt in de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude.

Tabel 1 Kerncijfers handhaving¹

Organisatie	Wet	Aantal overtredingen (x 1.000)			Benadelingsbedrag (x € 1 mln)		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
Gemeente	Participatiewet	11	12	11	66	71	69
UWV	WW	27	13	8	40	22	21
	ZW	0,7	0,9	1,6	2,3	3,0	3,4
	IVA/WGA/WAO	1,7	0,9	0,9	9,4	6,0	7,4
	TW	1,3	1,3	1,3	5,8	5,6	6,7
	Wajong	1,2	1,0	1,1	4,0	4,6	7,5
SVB	AOW	0,7	0,5	0,5	4,0	3,2	3,3
	AIO	0,5	0,4	0,4	2,2	2,0	2,3
	ANW	0,1	0,1	0,1	2,2	2,6	1,2
	AKW	2,0	1,6	1,4	1,2	1,0	1,0

¹ Rijksjaarsverslag Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2017 (Kamerstuk 34 950 XV, nr. 1).

Tabel 2 Processen-verbaal door Openbaar Ministerie¹

	2015	2016	2017
Gemeenten	180	180	Nog niet beschikbaar
UWV	100	100	100
SVB	12	23	16

¹ Jaarverslag UWV 2017, Jaarverslag SVB 2017, CBS Statline, Rapport Fase 1 Evaluatie Handhavingsbeleid SZW, PWC, 2017.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
T. van Ark